

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

§. 1. De potestate Summi Pontificis, Cardinalium, Patriarcharum,
Primatum, Archiepiscoporum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

9. Quid hinc doctrinae opponatur. Ubi etiam de doctrinae Constantini M.

10. Quae sit potestas Cardinalium.

11. Patriarcharum, & Primatum.

12. atque Archiepiscoporum.

13. Quis dicatur Episcopus: quod ejus officium.

14. Potestas in ipso alia est Ordinis, alia Jurisdictionis: hinc opponitur potestas, quam vocant Legem Diocesanam.

15. Potestas Jurisdictionalis Episcoporum est immediate à Papa.

16. Vi illius potest Episcopus generaliter omnia in sua diocesi, quae Papa in tota Ecclesia.

17. Adducuntur quaedam in specie.

18. Vi Legis Diocesanae exigit de Jure Synodaticum: Cathedraticum: Quartam Mortuoriorum: Subsidium Charitativum: procurationes Visitales.

19. An & quibus in casibus habeat jurisdictionem in Exemptis tam Jure Novo quam Antiquo.

20. Protomontarii, Abbates, Parochi, quinam vocentur.

21. Prelatis Regularibus quae competat potestas in suis subditos.

22. Quae Abbatis in Moniales.

23. Quae sint prerogative Proto-Notariorum.

24. Quae potestas Parochorum: ipsi, uti & alii Sacerdotes Seculares, possunt consisteri cuilibet Sacerdoti approbato.

25. Quid requiratur officium Parochi. Parochiani non tenentur audire Missam in Ecclesia Parochiali.

Judicem Ordinarium diximus esse, qui jurisdictione ordinariam & propriam, seu competentem ex munere proprio exercet, v. g. jure Praelaturae, Magistratus &c. quo fungitur. Procedit nomine suo, nec praecise agit vices alterius, ut Delegatus, & Legatus; & quia ordinariè in omnibus controversiis adiri debet à subditis, nomen Ordinarium tam in Jure quam in praxi gerit. Judices Ordinarii tam summi quam subalterni in utroque foro, Ecclesiastico & Politico, reperiuntur complures: & in foro quidem Ecclesiastico, de quo solo ad nos pertinet agere, summus omnium per totam Ecclesiam Christianam Judex, à Christo Jo. 21. per verba. *pascite oves meas*, constitutus, est Episcopus Romanus seu Papa, tum veniunt Cardinales, Legati Apostolici, Patriarchae, Primares, Archiepiscopi seu Metropolitanis; & hi vocantur Episcopo superiores. Dein Episcopi, quibus per amplam in Jure potestas conceditur. Demum Episcopo inferiores, Vicarii Generales, Archidiaconi, Archipresbyteri, Praelati Regulares, Parochi. De triplici hac classe per 3. §§. differemus, omittis iis, de quibus jam in specie tractatum. Prius tamen adhuc observandum, jurisdictionem Ordinarium Ecclesiasticam acquiri vel à summo Pontifice immediate, vel ab Episcopis dicasteria & publica officia constituentibus, vel ex dispositione Juris Canonici, vel ex electione per confirmationem subsequentem perfectam, vel ex successione, vel ex consuetudine, vel ex praescriptione, ut communiter tenent DD.

Lib. I. R. P. Pichler.

De Potestate Summi Pontificis, Cardinalium, Patriarcharum, Primatum, & Archiepiscoporum, qui sunt Praelati Episcopis superiores.

Sciendum 1. Summum Pontificem considerari sub quadruplici ratione. 1. prout est persona privata, & eatenus nihil habet speciale à reliquis hominibus. 2. ut est Princeps secularis suarum provinciarum & territorii temporalis, ac eatenus potest omnia, quae alius Princeps secularis in suo territorio, potestatem politicam exercens. 3. ut est Princeps Ecclesiasticus particularis, nimirum Patriarcha Lateranensis, & Episcopus dioeceseos Romanae, atque eatenus se habet respectu districtus Romani, cui se habent alii Episcopi respectu suarum dioecesium, ibique per Vicarium Generalem, ut alii Episcopi solent, suam jurisdictionem exercet. 4. denum & maxime ut est Princeps Ecclesiasticus Universalis, seu Caput totius Ecclesiae, & Pastor omnium fidelium à Christo constitutus, vocaturque Papa à Graeco *papas*, quod patrem significat: nam Pontifex Romanus, sub hac ratione consideratus, est Pater Patrum, Episcopus Episcoporum, Ordinarius Ordinariorum &c. Ejusque suprema potestas alia vocatur Ordinaria, qua utitur, quando procedit secundum Canones, vel etiam contra illos, ex urgente causa in iis dispensando; alia autem Absoluta, vel plenitudo potestatis, qua utitur, quando non attentis sacris Canonibus, quorum ipse est Auctor, juxta suum arbitrium procedit, vel dispensat: valide quidem semper procedit, non tamen licite, ubi nulla suppetit justa causa. Eadem plenitudine potestatis dicitur uti, quando ex justa quidem causa dispensat, sed in casibus extraordinariis, in quibus alias dispensare non solet.

Sc. 2. per Cardinales, sic dictos à cardinibus, super quos ostium Ecclesiae velut sustentatur & volvitur, intelligi illos Clericos & Ecclesiae Praelatos, qui sunt praecipui Papae Consilarii, atque unum cum ipso Corpus & Consistorium efficiunt, eique assistunt. Horum officium fuit quidem semper in Ecclesia, nomen verò capit sub tempora Sylvestri I. & Constantini M. per can. 5. d. 39. Dignitas olim erat minor Episcopali, sed circa Saeculi XIV. initium vel à Bonifacio VIII. vel à Clemente V. supra Episcopos & omnes alios Praelatos evecti sunt; quia Pontificem juvant in gubernanda Ecclesia Universali. Circa quae tempora etiam rubro galaro & purpura ornari ceperunt, ut hoc colore admoneantur & animentur ad sanguinis etiam effusionem, si opus foret, pro fide Catholica, & Ecclesiae Romanae statu. Urbanus VIII. adjecit ipsis titulum *Eminentissimi*, quem praeter ipsos nemo usurpare potest, nisi Ecclesiastici Electores Romani Imperii, & Magister Equitum Militemum. Assumuntur à solo Papa, relicto tamen Imperatori & variarum Nationum Regibus Christianis privilegio aliquos nominandi & praesentandi, ut singulae Nationes unum saltem vel plures in Romana Curia quasi Tutelares habeant

beant in suis Cardinalibus. Distinguntur in tres ordines, Episcoporum, Presbyterorum, & Diaconorum. *Cardinales Episcopi* habent hodie 6. Titulos, suntque Hostiensis, Portuensis, Tullulanus, Sabinensis, Prænестinus, Albanus, omnes Romæ vicini. *Cardinales Presbyteri* obtinent 51. Titulos, & *Cardinales Diaconi* 17. In arbitrio tamen Pontificis est hunc numerum vel minuere vel augere. Vid. Barb. J. E. II. lib. I. c. 3. § 3.

4 Sc. 3. *Patriarchas* dici illos Prælatos, qui præ sunt Episcopis non unius tantum provincie, sed etiam Episcopis & Archiepiscopis totius Imperii, vel integri alicujus Regni, aut partis Mundi; idque indicat ipsum nomen; nam Patriarcha sonat summum patrem, vel Episcoporum Principem. Alii sunt *Majores*, nimirum *Romanus* (qui est ipse Papa, & simul Patriarcha Basilicæ Lateranensis) per totum Occidentem; *Constantinopolitanus*, *Alexandrinus*, *Antiochenus*, & *Hierosolymitanus* per Orientem: sed hi quatuor posteriores, quamvis olim fuerit valde ampla eorum potestas, hodie tamen sunt titulares tantum, cum eorum provincias & Ecclesias occupent Pagani. Alii vero sunt *Minores*, uti Patriarcha Aquileensis, Venetus, Æthiopiarum, & Indiarum. Verum isti non nisi nomine & titulo discrepant à Primatibus. *can. 2. d. 99.* Quæ in Jure occurrunt de Patriarchis, ferè de illis Majoribus intelligenda sunt. Barb. c. 6. n. 10. § 50. de Patriarchis *Minoribus* verò, quæ dicemus de Primatibus.

5 Sc. 4. *Primates* esse illos Archiepiscopos, qui constituti sunt ad regendas Metropoles, seu qui in alios Archiepiscopos, & Episcopos non exemptos, aliquam jurisdictionem exercent, per c. 9. h. t. qualis in Germania olim erat Archiepiscopus Magdeburgensis, nunc autem Salisburgensis, in Italia Pisanus, in Gallia Bituricensis, Lugdunensis &c. in Hispania Toleranensis & Bracharensis, in Hungaria Strigoniensis &c.

6 Sc. 5. *Archiepiscopos* (alias *Metropolitanos* à Metropoli, seu civitate, aliarum civitatum seu diocesum quasi matre dictos) vocari illos Ordinis Episcopalis Prælatos, qui supra Episcopos alios in officio & jurisdictione eminent. Eorum districtus nominatur *Provincia*, Episcoporum verò *Diæcesis* vel *Civitas*, vel etiam *Parochia Episcopii*. Ipsi autem Episcopi, qui Archiepiscopo sub sunt, appellantur in Jure *Suffraganei*, eo quod Archiepiscopo in Conciliis Provincialibus, Consecrationibus &c. suffragari jubeantur.

7 Dico 1. Summus Pontifex, loquens ex Cathedra, est infallibilis in decidendis fidei controversiis, & definiendis dogmatibus, etiam extra Concilium Generale. Prob. 1. ex Scriptura S. Luc. 22. dixit Christus ad Petrum (& in hoc ad omnes in Officio Pastoralis & Primatus successores) *Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua.* Item Jo. 21. *Pasce oves meas:* ergo Christus oves suas indefinitè omnes omnino, sive seorsim, sive congregatim in Concilio sumptas cujuscunque status & conditionis, commisit Petro pasceñas pabulo doctrinæ & veritatis. quo pascentur oves rationales. Prob. 2. hoc argu-

mento: Papæ loquenti ex Cathedra, ut Pastori, Patri, Capiti fideles omnes assentiri & obedire debent. per c. 13. ad Hebr. § 3. ergo Papa necessariò est infallibilis; alias enim tota Ecclesia Christi induceretur in errorem, & defineret esse vera Ecclesia; quod est impossibile, & contra promissiones Christi: *Porte inferi non prævalent adversus eam.* Matt. 16. § 3. Dixi 1. loquens ex Cathedra, hoc est, intendens aliquid definire, & declarare pro fidei articulo, tanquam Rector Ecclesiæ Universalis, & quidem re prius diligenter discussa, ac imploratò Divinò auxilio. Dixi 2. etiam extra Concilium Generale: cum etiam Prælati Ecclesiarum particularium, in Concilio congregati, sint & maneant oves Christi pasceñas à Petri successore, summo Pastore, constituto à Christo, utpote cujus unius, quæ Papæ Ecclesiam docentis, fides nunquam deficiet, nec deficere potest. Nec unquam Christus Ecclesiam regendam commisit Apostolis omnibus, aut assentientiam promissit, ac preces suas applicavit pro stabilitate in fide earum Ecclesiarum, quas ipsi fundarunt, sed soli semper Petro in singulari, presentibus licet aliis Apostolis, ut patet ex locis cit. Scripturæ. Et sanè nisi Papa, etiam extra Concilium Generale, esset infallibilis circa res fidei declarandas, non satis fuisset provisum Ecclesiæ à Christo; cum Concilia Generalia difficilimè congregentur, ut evidenter constat ex Historia Conc. Trid. à Card. Pallav. conscripta, imò sæpe omnino cogi nequeant, ut patet ex primis trecentis annis. Adde, quod ipsa Concilia nunquam pro Authenticis habita sint & pro infallibili regula fidei, nisi approbatio & auctoritas Romani Pontificis accesserit, ut docet Ecclesiastica Historia. Unde mihi omnino improbabilis est sententia illorum Catholicorum (si tamen adhuc aliqui ita sentiant) qui quidem Pontificem pro infallibili habent definièntem cum generali Concilio (quod sine hæresi aperta negari nequit) non tamen extra illud: vel qui Concilium supra Papam esse volunt, & Papam supra Concilium esse negant: quam opinionem à temeritate excusari non posse magnus Bellarminus existimat, alii verò omnino pro hæretica habent, vel saltem hæresi proximam appellant. Plura huc pertinentia videre potes in meo *Cursu Theol. Polem. p. 1. Controv. General. 3. c. 4. a. 2. 3.*

Dico 2. Summus Pontifex summa pollet potestate & jurisdictione spirituali in omnes Christi fideles, etiam extra Concilium Generale. Prob. 1. ex Scriptura S. Matt. 16. Christus ad solum Petrum (& in hoc ad omnes in Pontificatu successores) dixit illimitatè: *Tibi dabo claves Regni Cælorum: quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis: & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis.* Item Joan. 21. *Pasce agnos meos: pasce oves meas.* Notent, soli Petro, licet præsentibus fuerint & alii Discipuli ac Apostoli, adeoque & soli in Cathedra Petri successori, independenter ab aliis Prælatibus, illimitatam prorsus & ad nullum determinatum vinculum restrictam solvendi & ligandi potestatem esse concessam, proin & ligandi justis,

Iustis legibus totam Ecclesiam, notent, inquam, Sectarii, indèque concludant, se non esse de Christi Ecclesia, quia non obediunt Capiti, nec esse de grege ovium Christi, quia non parent, esse de grege ovium Christi, quem constituit Christus. & adherent Pastori, quem constituit Christus. Prob. 2. Optimum censetur esse in aliqua Republica regimen Monarchicum, in quo unus princeps, & imperat omnibus; ergo Christus, dum debet esse Caput Ecclesiae visibile, debuit sibi constituisse Caput visibile, ac sui Vicarium, quod praesit & imperet omnibus Christianae Republicae membris; id enim exigebat Providentia & Sapientia Christi. Ferè sicut Rex terrenus, si aliò ad longius discedat tempus, constituit Vicarium sui & Pro Regem, cui omnes interea parere jubet subditos totius Regni si suis consultum velit. Dixi 1. in omnes Christi fideles, nullo excepto, sive omnes simul sive seorsim considerentur, sive sint Principes Ecclesiastici, sive Saeculares, Imperator, Rex &c. quantum enim Sol superat Lunam, tantum Potestas Pontificia eminet dignitate supra Potestatem Politicam Regum, ut ait c. 6. de Majorit. & obedi ubi etiam hæc habet: Fecit DEUS duo magna luminaria in firmamento caeli, luminare majus, ut praesentet diem, & luminare minus, ut praesentet noctem, utrumque magnum, sed alterum majus: ad firmamentum igitur Caeli, h. e. Universalis Ecclesiae, fecit DEUS duo magna luminaria, id est, duas instituit Dignitates, quae sunt Pontificalis auctoritas & Regalis Potestas, sed illa, quae praesit diebus, id est, Spiritualibus, Major est, quae vero carnalibus, Minor. Sic interpretatur Ecclesia Scripturam Divinam. Gen. 1. v. 16. Dixi 2. Spirituali, ut me non irruceam illi controversiae, an & quomodo Pontifex jurisdictionem in temporalibus exercere possit in Imperatores & Reges, eos e iam deponendo, si noxii sint animarum, & Ecclesiae saluti, de qua tractant Bellarm. Azor, & fuse Eminentissimus Sfondrati in Regali Sacerdotio. Quod Papae competeat jurisdictionis temporalis & in temporalibus pro iis provinciis, quae sunt ejus Dominio politico subjectae, nec alium dominum recognoscunt, quam Papam, nemo sanus inficias iverit. Dixi 3. etiam extra Concilium Generale: id enim satis probant argumenta allata.

Oppones 1. Papa est pars Ecclesiae: ergo est minor Ecclesia tota, in Concilio Generali representata. 2. Si infallibilitas in decretis fidei & morum, item tota Christi Vicaria Potestas quoad ferendas leges, est penes solum Pontificem, frustra hucusque convocata sunt tot Concilia cum tanto molimine tantisque expensis. 3. Papae non debet tribui ulla jurisdictionis temporalis etiam in suo, quod ipsi tribuitur, territorio temporali, partim quia Christus constituit Petrum pro causis tantum Spiritualibus Judicem, partim quia potestas gubernandi Republicam humanam in temporalibus data est Caesari & aliis Principibus politicis, partim quia nullum territorium temporale possidet legitime; siquidem donatio Constantini M. & aliorum Imperatorum, à quibus ditiones temporales obtinuisse fertur, fuit invalida, eo quod Imperatores invalide alienent ab Impe-

rio integras provincias. Adde, quod can. 13. d. 96. ex quo probatur donatio Constantini, sit merito suspectus, utpote incerti Auctoris, & Palea. Ita plerumque Haeretici, & invidi, haeresique faventes alii, non satis Catholici.

Ad 1. Transf. Ant. Dist. Conf. est minor extensivè, h. e. in Concilio Generali sunt plures Praelati & homines, nimirum praeter Caput etiam membra nobiliora. C. Conf. est minor intensivè, h. e. auctoritate, infallibilitate, potestate, praesertim respectu Concilii sine Papa associato sumpti. N. Conf. pro qua responsione notandum est diligenter, statum questionis, utrum Papa sit supra vel infra Concilium Generale, verari in hoc, num Papa solus sit majoris auctoritatis, quam Concilium solum, seu dempto Papa consideratum; nam Concilium cum Papa unitum, seu cui praesidet vel consentit Papa (sine qua unione nec legitimum est ullum Concilium, utpote non representans totam Christi Ecclesiam, quae non est A. ephala seu sine Capite) utique majus est Concilio à Papa sejuncto, sed extensivè tantum, non auctoritate & infallibilitate, nisi solum humana. Dein status questionis non est de Concilio comparato ad Papam dubium, incertum, notoriè & contumaciter haeticum, cum tales non sint Pontifices, quibus Ecclesia obedire ceneatur; vel Jure Divino desiere esse Pontifices: quod diligenter notasse prodest ad alias quoque objectiones solvendas, quae hic formantur, praesertim ex Conc. Constantensi; quia istud congregatum principaliter est ad tollendum Schisma, & eligendum certum Pontificem, cum tres illo tempore pro Pontificibus se gesserint, & de Pontificatu certarint. Ad 2. quamvis non fuerit absolute necessarium tot congregare Concilia, id tamen fuit ad melius esse, ut videlicet magis convincerentur protervi, accedente tanta auctoritate & industria humana, item ut dogmata fidei vel morum decreta magis hoc pacto innotescerent Orbi, suos undique Praefules ad Concilium ableganti, ac leges universales suavius efficaciusque darentur ubique executioni. Ad 3. etsi Christus non dederit expressè D. Petro potestatem terrenam, nec tamen prohibuit: quod autem elegerit Petrum pauperem, ideo fecit, ut in fundanda Ecclesia magis eniteret Divina Virtus; sicut ob hanc quoque causam crebriora initio fecit miracula, successu temporis vero voluit etiam uti adminiculis humanis ad Ecclesiam conservandam, ac fideles defendendos contra hostes, maxime haeticos, quos magis terrenae potestatis, quam Divini Judicii metus absterret ab injuriis Ecclesiae inferendis. Quod spectat ad donationes Imperatorias, stultum est, illarum valorem negare, vel obtentum à Pontifice in donatas ditiones dominium revocare in dubium, postquam tanto tempore in inconcussa possessione existerunt Romani Pontifices; quae tot saeculorum possessio non modo Praesumptionem violentam facit donationis, sed plenissimam quoque securitatem & Praescriptionem certissimam parit; praesertim cum illae donationes non solum fundentur in c. 13. cit.

qui propterea non destituitur sua auctoritate, quia inter *Paleas* numeratur, juxta dicta in *Prolegomenis*, sed etiam in *tom. 1. Conc. apud S. Iyonem l. 4. de Dignit. Rom. Eccles. can. 30. d. 63. Clem. un. de Jurejur. in fine.* Adde, quod Castaldus in *Tract. de Imperio q. 5.* testetur, decretum donationis Constantinianæ, quam fecit etiam cum consensu Satraparum, universi Senatûs, ac Populi Romani, eam donationem utilem esse judicantium ad insolentiam hæreticorum reprimendam & Ecclesiæ securitatem firmandam, Græcè & Latine scriptum, fuisse reperi- tum in Bibliotheca Constantinopolitana, & Vaticana. Dein Imperium Romanum fuit olim verè & perfectè Monarchicum (quale hodie non amplius est, sed mixtum, & Aristocratico-Monarchicum) populusque omnem suâ potestatem in solos Imperatores transtulit, *l. 1. ff. de Constitutionibus Principum*, atque sic absque aliorum consensu potuerunt de suis territoriis, tanquam propriis, pro libitu dispo- nere, ac validas facere donationes.

Ex dictis inferitur 1. Papam nulli hominum esse subiectum, nec ab ullo, etiam integro Con- cilio Generali, judicari, puniri, deponi posse. *can. 14. caus. 9. q. 3.* nec in judiciis ut suspectum recusari, aut ab eo ad futurum Concilium ap- pellari; quam appellationem attentantes ex- communicationi latæ sententiæ subijcit Bulla *Canæ*. Imò nec à Papa ad Christum appellatio conceditur; cum sit Christi in terris Vicarius, adeoque idem cum Christo tribunal habeat, & eandem jurisdictionem, sicut de Vicario Generali respectu Episcopi diximus supra. 2. Papam esse instructum potestate ferendi leges totam Ecclesiam obligantes, easque, prout vi- debitur, iterum tollere posse vel relaxare, to- tique Jure Ecclesiastico superiorem esse, cujus est & Conditor. 3. Universalem ejus potesta- tem Spiritualem se extendere ad ligandum & solvendum in utroque foro, interno & exter- no, ac ad omne vinculum peccatorum, cen- surarum, votorum, juramentorum &c. quo fideles ligari vel solvi profuturum judicat. 4. habere concurrentem jurisdictionem cum quovis Ordinario Judice, etiam in prima in- stantia; atque ad eum appellari posse à quovis Judice, etiam à Synodo absque Pontifice cele- brata, & in quacunque causa Ecclesiastica. *can. 17. S. fin. q. 3. cit.*

Dico 3. Cardinales in Ecclesiis sui Tituli ob- tinent jurisdictionem quasi Episcopalem, ita ut circa subditos Ecclesiarum suarum quoad actus jurisdictionis omnia possint, quæ potest Episcopus in sua diocesi, etiam tantum Diaconi sint, per *c. 11. de Majorit.* si verò sint Sacerdo- tes, possunt iis etiam conferre Minores Ordines, sicut Abbates quasi Episcopalem jurisdi- ctionem obtinentes. Idem affirmat Barbosa *c. 4. n. 40. de Cardinalibus Diaconis.* Dixi, in Ecclesiis sui Tituli; nam respectu Ecclesiæ Uni- versalis assistunt Pontifici consilio & auxilio in regenda Ecclesia, hodie eligunt novum Pon- tificem, eaque facere possunt, quæ Sede vacan- te sunt necessaria ad defensionem Ecclesiæ, per *c. 2. de Posul. Prel. c. 2. de Elect. in 6. Clem. 2. eod.*

Item in casu Schismatis, ubi duo vel plures in discordia electi contendunt de Pontificatu, nesciturque, quisnam sit verus Pontifex, co- gere possunt Concilium, cujus auctoritate provideatur de Capite & Pontifice certo, ut constat exemplo Concilii Constantiensis. Aliud non legitur ipsis concessum, imò nec Sede Papali vacante succedunt in jurisdictionem Papæ, sicut tamen Capitulum Cathedrale Se- de Episcopali vacante succedit in jurisdic- tionem Episcopi. *Clem. cit.* eò quod jurisdic- tio Papalis à Christo solo concedatur, neminique, nisi Petro, ac ejus Successoribus promissa aut data sit unquam.

Dico 4. Patriarchæ Minores, uti & Prima- res, præter jurisdictionem Episcopalem in suas dioceses, quam habent ut alii Episcopi, de Ju- re Antiquo sunt etiam Judices Ordinarii Ar-chiepiscoporum & Episcoporum sui Districtus, etiam in Criminalibus, per *c. 9. h. t.* De Jure Novo autem Tridentini *S. 24. c. 5. de Ref. cau- sæ Criminales Archiepiscoporum & Episco- porum majores, quæ scilicet depositionem vel privationem merentur, à solo Papa, minores verò à Concilio Provinciali, vel à deputatis ab illo, cognoscendæ ac terminandæ sunt.* In causis autem Civilibus, de quibus nihil immu- tavit Trid. saltem Primatibus manet jus suum, scilicet 1. confirmandi Episcopos & Archiepi- scopos, Sedi Apostolicæ non immediatè subje- ctos, sed sibi. 2. admittendi appellationem (eti- am in Criminalibus) ab Archiepiscopis ad se factam. 3. conferendi beneficia ad se devolu- ta propter negligentiam Archi-Episcoporum. 4. recipiendi querelas adversus Archiepisco- pos non exemptos. Quamvis autem ipsis competat jurisdic- tio in ipsos Archiepiscopos & Episcopos eorumque Vicarios Generales, in subditos tamen horum Episcoporum & Ar-chiepiscoporum non aliter competit, quam Ar-chiepiscopis in subditos suorum suffraganeorum, quod statim exponam *n. seq.*

Dico 5. Archiepiscopi præter jurisdictionem Episcopalem, quam habent in suas dioceses cum aliis Episcopis communem, sunt Judices Ordinarii suorum Coepiscoporum, seu suæ Pro- vinciæ Episcoporum, quos vocari diximus Suffraganeos. *can. 6. caus. 10. q. 3. c. 11. h. t. c. 52. de Appellat. c. 1. de Off. Vicar. in 6.* Exceptis tamen hodie iterum causis Criminalibus secundum dicta *n. præced. ex Conc. Trid.* Unde possunt Archiepiscopi 1. confirmare electionem suo- rum Suffraganeorum, non specialiter reserva- tam Papæ. 2. eosdem consecrare, vel hoc munus alteri demandare, nisi consecratio sit Pontifici reservata, vel constitutio Consecra- toris. 3. ipsis, uti & eorum Vicariis, præcipere illa, quæ pertinent ad ipsorum officium. 4. sup- plere negligentiam in collatione beneficiorum, executione ultimarum voluntatum, absolutio- ne excommunicatorum &c. illos vocare ad Concilium Provinciale. 6. eorum causas Ci- viles cognoscere ac terminare; cum Trid. *loc. cit.* solummodò causas Criminales Papæ, vel Concilio Provinciali tribuat. Dixi autem, suo- rum Coepiscoporum, seu Suffraganeorum, nempe

pe quoad personas ipsorum; nam in subditos horum Suffraganeorum Archiepiscopi habent quidem jurisdictionem (sive ordinariam vocaveris, sive extraordinariam) sed immediate eam exercere prohibentur extra casus jure permisos. *can. 7. caus. 9. q. 3. c. 11. cit. c. 1. eod. in 6.* Calus autem permisi sunt 1. quando activiter visitant dioeceses Suffraganeorum, quod possunt. *c. fin. de Cens. in 6.* cum certis tamen limitationibus, *c. 1. eod.* & non nisi ex causa prius in Concil. Provinciali approbata. *Trid. S. 24. c. 3. de Ref.* In actuali autem visitatione exercere possunt non solum jurisdictionem pro foro interno. *c. fin. cit.* sed etiam pro foro externo, sed cum restrictione ad notorios criminosos. *c. 1. de penis in 6.* item inquirere in vitam ac moribus ministrantium Ecclesiis. *c. 1. de Cens. in 6. §. 1. sed sine coactione, & exactione juramenti.* 2. quando ad ipsos appellant subditi à suis Episcopis vel Vicariis. *c. 3. de appellat. in 6.* sive de appellat. in causa criminali sive civili, spirituali vel temporalis. 3. Quando Suffraganei sunt negligentes in collatione beneficiorum. *c. 3. de Instit. c. 3. de suppl. negl.* An vero in casu, quo Suffraganeus est negligens in administranda iustitia suis subditis, vel in officio Pastoralis, suppleat Archiepiscopus, vide dicta *tit. 10. n. 6.* 4. Possunt Archiepiscopi, per dioeceses suorum Suffraganeorum iter agentes, curare sibi præferri crucem ubique, etiam in locis exemptis, celebrare in Pontificalibus, populo benedicere &c. *Clem. 2. de privil. §. concedere Indulgentias. c. 15. de Penis.* cum limitatione tamen, *c. 14. eod. præscripta, & infra n. 17. afferenda.*

§. 2.

De Potestate Episcopi, etiam in Exemptos.

Sciendum 1. Episcopi nomine intelligi Prælatum Ecclesiasticum, in aliqua dioecesi summum, qui cum ordinaria jurisdictione præest Clero & populo, imò Principibus & Regibus quoad curam animarum & disciplinam Ecclesiasticam, speciali characterē Ordinis insignitus. *c. 10. h. t. c. 7. eod. in 6. c. 4. de Majorit.* Ejus nomen derivatum est à Græco, idemque significat, ac *Superintendens*, vel *Speculator*. In Ecclesia nascente Episcopi subinde confundebantur cum Presbyteris quoad vocem, quamquam semper unus ex presbyteris præfuerit reliquis, quem successu temporis vocare cœperunt Episcopum, jus autem Commune crebro appellat *Ordinarium loci*, seu certi districtus, quem *diocesim* nominant. Officium illius est partialiter Ecclesias regere. *Act. 20.* & Universalem Pastorem, summum Pontificem, juvare juxta mensuram potestatis ab eo concessæ; nam Episcopi vocati sunt in partem sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis. *can. 12. caus. 2. q. 6.* Item Dioecesanos instruere in rebus fidei, verbò Divinò pascere, Sacramenta, præsertim Pœnitentiæ, administrare vel per se, vel alios idoneos. &c. *c. 15. h. t. Trid. S. 5. c. 2. de Ref.*

14. Sc. 2. Potestatem Episcopi esse duplicem, Ordinis & Jurisdictionis. Potestas Ordinis est,

quam habet ratione Characteris & Ordinis Episcopalis, videlicet ad consecrandum a d. c. b. ferenda Ordinis & Confirmationis Sacramenta &c. *Potestas Jurisdictionis*, quam habet ut Judex Ordinarius & Pastor Ecclesiæ, scilicet ad ferendas leges, ad cognoscendas & de cidentas lites, ad ferendas censuras, ad puniendos malefactores, ad dispensandum, ad conferenda beneficia &c. Priorem obtinet per *Consecrationem*, at posteriorem per *Confirmationem*. *Ex c. 16. c. 18. h. t.* Interpretes cum gloss. potestatem Episcopi dividunt in eam, quam vocant *legem Jurisdictionis*, & in eam, quam dicunt *legem Dioecesanam*. Ad legem Jurisdictionis referunt omnia, quæ ex parte Episcopi consistunt in dando & faciendo, sive sint actus Ordinis sive Jurisdictionis, ut conferre Ordines, consecrare templa, ferre sententias &c. A legem Dioecesanam vero, quæ ex parte Episcopi consistunt in recipiendo, ut est Cathedralicum, subsidium Charitativum, portio Canonica, & similia, quæ Episcopus à subditis exigere potest. Atque hac duplici lege putant comprehendere omnem potestatem & jura Episcopi. Disquirendum nunc, quid Episcopus possit vi *Legis Jurisdictionalis*; quid vi *Legis Dioecesanæ*; quid in *Exemptis Regularibus*, qui ejus Ordinariæ jurisdictioni non subiant ex privilegio; prius tamen, an Episcopis sua potestas Jurisdictionis conveniat jure Divino immediate, vel tantum mediate, mediante Romano Pontifice.

Dico 1. Potestas Jurisdictionis Episcopalis, quamvis immediate à Christo instituta sit in se ac in thesi, tamen quatenus est in hoc vel illo homine, ad hos vel illos subditos, immediate descendit à summò Pontifice, dioeceses erigente, & Episcopos constituente, vel per se vel per suos subordinatos. Theologi & Canonistæ communiter contra Petrum Sotum, Castro, Victoria, Gonz. ad *c. 1. de off. Jud. Ord. n. 6. Prob. 1. ex can. 12. cit. can. 18. caus. 24. q. 1. can. 1. d. 22. ibi: omnes Episcopatum Cathedras, vel Ecclesiarum cujuslibet ordinis Dignitates instituit Romana Ecclesia.* Prob. 2. maxime à posteriori: Constat, Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis, potestatem Jurisdictionis sapius fuisse ademptam per suspensionem, excommunicationem, degradationem, depositionem &c. & adhuc quandoque auferri à Pontifice Romano: sed potestas immediate descendens à Christo non est auferibilis per Pontificem, ut patet in potestate Ordinis Episcopalis; ergo. Oppones 1. Sicut Pontifex Romanus succedit Petro in Cathedra Romana & potestate suprema, ita Episcopi succedunt reliquis Apostolis in aliis Cathedralis inferioribus, & in potestate subordinata: sed Romanus Pontifex propter hanc successionem nescit habere suam potestatem immediate à Christo: ergo & reliqui Episcopi. 2. Potestas Ordinis Episcopalis juxta omnes est immediate à Deo, etiam si DEUS nullum immediate ordinet: ergo etiam potestas Jurisdictionis Episcopalis est immediate à Deo, etiam si DEUS non immediate constituat Episcopos, sed per Papam. *sc. ad 1. Episcopi succedunt*